

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

УДК 330.56:330.341.1

UDC 330.56:330.341.1

М. А. Волік, здобувач**M. A. Volik, Degree seeker****СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ****CURRENT TRENDS FOR IMPLEMENTATION OF INVESTMENT POTENTIAL OF UKRAINE**

Актуальність теми дослідження. Сучасний стан економіки України характеризується значними соціально-економічними трансформаціями. Деякі з яких негативно впливають на якість життя населення. Для впровадження інновацій у виробничі процеси, оновлення основних засобів, нарощування інвестиційного потенціалу національної економіки, покращення життя населення необхідно активізувати інвестиційні процеси в країні.

Постановка проблеми. Для відновлення економічного зростання, підняття на більш високий рівень забезпечення соціальних стандартів необхідна модель управління економічними процесами, в основі якої знаходяться інвестиції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Серед вчених, що займаються проблемами інвестицій, інвестиційного потенціалу варто виділити І. Ю. Бережну, В. Бочарова, С. Заїку, Ф. Тумусова, Т. Г. Шамоту та інших вчених.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Залишається дискусійним питання змісту самого поняття інвестиційного потенціалу, впливу на нього динаміки освоенних інвестиційних та заходів державного впливу.

Постановка завдання. Для нарощування інвестиційного потенціалу України необхідно стабілізувати політичну та макроекономічну ситуацію в країні, сприяти на державному рівні оновленню на інноваційних принципах матеріально-технічної бази, розвитку персоналу за допомогою збільшення та диверсифікації інвестицій.

Вклад основного матеріалу. У статті висвітлені погляди вчених на інвестиційний потенціал, обґрунтовано, що інвестиції є важливим чинником нарощування інвестиційного потенціалу. Проаналізовано динаміку процесу інвестування в національній економіці, перспективні напрями державного регулювання щодо нарощування інвестиційного потенціалу.

Висновки. Для України розміщених капітальних інвестицій недостатньо для позитивних зрушень в економіці. При збільшенні обсягів інвестицій в національну економіку можливо було б забезпечити збільшення темпів економічного зростання та покращення соціальних стандартів. Тому необхідно вжити на рівні держави дієвих заходів щодо створення єдиної цілісної системи державного управління процесами формування та реалізації інвестиційного потенціалу, які б сприяли залученню вітчизняних та іноземних інвестицій, підвищували ефективність їх використання.

Ключові слова: інвестування; інвестиційний потенціал національної економіки; державне регулювання; капітальні інвестиції.

DOI: 10.25140/2410-9576-2019-1(17)-103-109

Urgency of the research. The current state of Ukraine's economy is characterized by significant socio-economic transformations. Some of them negatively affect the population life quality. In order to introduce innovations into production processes, renewal of fixed assets, to increase the investment potential of the national economy and to improve the population life, it is necessary to intensify investment processes in the country.

Target setting. Restoring economic growth, raising to a higher level of social standards requires a model of management of economic processes, which are based on investment.

Actual scientific researches and issues analysis. Among scientists involved in studying investment and investment potential I. Yu. Berezhna, V. Bocharov, S. Zaika, F. Tumusov, T. H. Shamota and other scholars should be mentioned.

Uninvestigated parts of general matters defining. The concept of investment potential, the impact of the investment dynamics and government measures on it remains a discussion issue.

The research objective. In order to increase the investment potential of Ukraine, it is necessary to stabilize the political and macroeconomic situation in the country, to promote the updating of the innovative principles of the material and technical base at the state level, to develop the personnel by means of increase and diversification of investments.

The statement of basic materials. The article outlines the scientists' views on the investment potential. It is substantiated that investments are an important factor in the growth of investment potential. The dynamics of the investment process in the national economy, the perspective directions of the state regulation regarding the increase of the investment potential are analyzed.

Conclusions. For Ukraine, placed capital investment is not enough for positive changes in the economy. With an increase in the volume of investment in the national economy, it would be possible to increase the rate of economic growth and improve social standards. Therefore, it is necessary to take at the state level effective measures to create a unified holistic system of public administration processes for the formation and implementation of investment potential, which would promote the attraction of domestic and foreign investments, increase the efficiency of their use.

Keywords: investment; investment potential of the national economy; state regulation; capital investments.

Актуальність теми дослідження. Актуальність дослідження динаміки та напрямів державного регулювання інвестицій в основний капітал України, капітальних інвестицій за видами активів обумовлено тим, що інвестиції є одним із найважливіших засобів забезпечення економічного росту,

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

досягнення структурних зрушень в економіці, впровадження інновацій у виробничі процеси, оновлення основних засобів, нарощування трудового потенціалу національної економіки.

Постановка проблеми. Інвестиційний потенціал – це не тільки потенційна можливість для формування інвестиційних ресурсів, але і можливість для їх розміщення. Тобто, особливого значення для розуміння інвестиційного потенціалу, розробки напрямів державного регулювання його нарощування набуває дослідження динаміки розміщених в Україні інвестицій в основний капітал, капітальних інвестицій тощо.

Постановка завдання. Формування та реалізація інвестиційного потенціалу України безпосередньо пов'язано із необхідністю освоєння значних обсягів інвестицій для постійного оновлення матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання, удосконалення трудового потенціалу тощо.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Зміст інвестицій, інвестиційного потенціалу досліджують І. Ю. Бережна [1], В. Бочаров [2], С. Заїка [3], Ф. Тумусов [4], Т. Г. Шамота [5] та інші вчені.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на велику кількість наукових праць щодо інвестиційного потенціалу України, нині залишається дискусійним питання змісту самого поняття інвестиційного потенціалу, впливу на нього держави. Метою дослідження є аналіз сучасного стану процесу інвестування на рівні національної економіки та пошук шляхів збільшення обсягів залучених інвестицій в економіку України з метою підвищення темпів економічного росту, рівня життя населення через нарощування інвестиційного потенціалу.

Виклад основного матеріалу. Інвестиції виступають важливим індикатором, за допомогою якого можна оцінити можливості формування та реалізації інвестиційного потенціалу національної економіки, покращення економічних та соціальних показників розвитку суспільства.

Досліджуючи інвестиційні процеси, як правило, вчені інвестиційний потенціал розуміють як довгострокові вкладень капіталу у виробничу і невиробничу сфери національної економіки з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту [6, с. 112, 7, с. 320, 8, с. 260, 9, с. 187]. Зустрічається і інші трактування. Так, В. Бочаров, Ф. Тумусов трактують інвестиційний потенціал, використовуючи категорії попиту та пропозиції, зазначаючи, що для досягнення рівноваги між інвестиційним попитом та пропозицією необхідно враховувати попит на інвестиції [2; 4]. І. П. Нечитайло визначає інвестиційний потенціал країни як суму національного багатства, що накопичене суспільством на момент оцінювання потенціалу та валового продукту поточного періоду, що спрямовується на заощадження [10]. І. Ю. Бережна інвестиційний потенціал регіону характеризує як сукупність інвестиційних ресурсів, що можуть бути задіяні в інвестиційній діяльності у майбутньому з метою досягнення сталого економічного розвитку [1]. С. Заїка під інвестиційним потенціалом визнає сукупність прихованих інвестиційних ресурсів, можливостей, запасів, які під впливом різних факторів взаємодіють для вирішення поставлених стратегічних завдань [3].

За період з 2007 по 2017 роки стан інвестування економіки України був нестабільним (Табл. 1). За 11 років найбільший обсяг інвестицій в основний капітал був залучений у 2007 році і склав 26,2 % ВВП, після чого відбувся значний спад інвестиції в основний капітал. У 2009 та 2010 рр. інвестиції в основний капітал склали 16,6 % і 16,7 % від ВВП, що в середньому на 10 % менше ніж за попередні роки. Порівняно з 2009-2010 рр. інвестиції в економіку України зросли, що позитивно відобразилось на економіці в цілому.

Таблиця 1

Показники інвестування економіки України [11]

Показники	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ВВП у фактичних цінах, млрд. грн.	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,1	1404,7	1454,9	1586,9	1988,5	2385,4	2982,9

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Інвестиції в основний капітал у фактичних цінах, млн. грн.	188486	233081	151777	180575,5	241286	273256	249873,4	219419,9	273116,4	359216,1	448461,5
Інвестиції в основний капітал (% ВВП)	26,2	24,6	16,6	16,7	18,5	19,5	17,2	13,8	13,7	15	15
Загальний обсяг інвестицій у факт. цінах, млн. грн.	222679	272074	192878	189060,6	259932,3	263727,7	247891,6	204061,7	251154,3	326163,7	412812,7
Загальний обсяг інвестицій (% ВВП)	30,9	28,7	21,1	17,5	20,0	18,8	17,0	12,8	12,6	13,7	13,8

Обсяги капітальних інвестицій за 2010-2017 роки мають неоднозначну динаміку (Рис. 1).

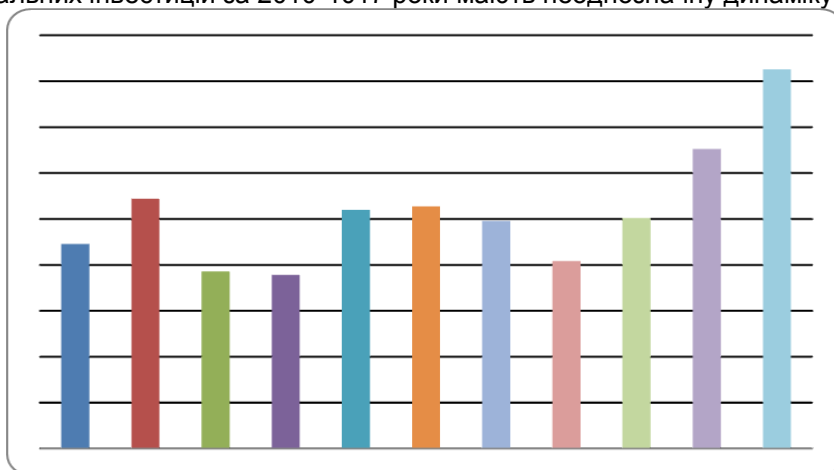

Рис. 1 Динаміка капітальних інвестицій за видами активів в Україні

Джерело: [12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19]

У 2010 році загальний обсяг капітальних інвестицій в національну економіку за видами активів склав 189060, млн. грн., з них 96,3% (182075,8 млн. грн.). При цьому домінували інвестиції в матеріальні активи, тобто в житлові та нежитлові будівлі, інженерні споруди, машини, обладнання, транспортні засоби, землю, довгострокові біологічні активи тощо (Табл. 2).

За період 2010-2012 років відбувається зростання капітальних інвестицій за видами активів. У 2014 році спостерігається спад капітальних інвестицій у порівнянні з попереднім роком (з 247891,6 млн. грн. до 204061,7 млн. грн.). У наступні роки відбувалось зростання обсягів капітальних інвестицій в Україні.

У 2015 році обсяги залучених капітальних інвестицій за видами активів склали 251154,3 млн. грн., що на 47092,6 млн. грн. менше, ніж у попередньому році. З них 233593,9 млн. грн. було витрачено на інвестиції в матеріальні активи (93%) та 17560,4 млн. грн. – в нематеріальні активи (програмне забезпечення, авторські права, патенти, ліцензії, концесії тощо). 2016 та 2017 роки ознаменувались тим, що у структурі капітальних інвестицій зростає частка інвестицій у матеріальні активи. У 2016 році капітальні інвестиції у матеріальні активи становили 96,7%, тобто 315416,7 млн. грн., а в 2017 році – 96,3 % (397426,4 млн. грн.). За 2010 – 2017 роки загальний обсяг інвестицій за видами активів зріс на 223752,1 млн. грн..

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Таблиця 2

Капітальні інвестиції за видами активів за 2009-2017 рр.

	2010 [12]		2011 [13]		2012 [14]		2013 [15]		2014 [16]		2015 [17]		2016 [18]		2017 [19]	
	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%	млн. грн.	%
Усього	189060,6	100	259932,3	100	263727,7	100	247891,6	100	204061,7	100	251154,3	100	326163,7	100	412812,7	100
інвестиції в матеріальні активи	182075,8	96,3	250501,6	96,4	255838,6	97,0	237576,8	95,8	196916,1	96,5	233593,9	93,0	315416,7	96,7	397426,4	96,3
житлові будівлі	28736	15,8	29557	11,8	36306,5	14,2	40250,4	16,9	31951,9	16,2	43497,1	18,6	42503,0	13,5	51238,9	12,9
нежитлові будівлі	38912	21,3	51325	20,5	45201,6	17,7	40241,5	16,9	35052,7	17,8	37252,7	16,0	49709,3	15,8	57638,8	14,5
інженерні споруди	40757	22,4	67692	27,0	63467,4	24,8	57689,6	24,3	46002,5	23,4	49015,7	21,0	65442,9	20,7	75946,5	19,1
машини, обладнання	55183	30,3	73167	29,2	79755,1	31,2	75963,2	40,0	64212,9	32,6	77340,9	33,1	113194,0	35,9	143588,9	36,1
транспортні засоби	11399	6,3	18925	7,5	22073,1	8,6	14422,3	6,1	12075,6	6,1	17367,6	7,5	31355,0	9,9	52703,3	13,3
земля	1292	0,7	2311	0,9	1231,0	0,5	650,7	0,3	874,0	0,4	1282,3	0,5	1436,1	0,4	1281,0	0,3
довгострокові біологічні активи	2011	1,1	3070	1,2	1442,1	0,6	1675,7	0,7	1689,4	0,9	2448,5	1,0	2963,6	0,9	3295,5	0,8
інші матеріальні активи	3786	2,1	4454	1,9	6361,8	2,5	6683,4	2,8	5057,1	2,6	5389,1	2,3	8812,8	2,8	11733,5	3,0
інвестиції в нематеріальні активи	6985	3,7	9431	3,6	7889,1	3,0	10314,8	4,2	7145,6	3,5	17560,4	7,0	10747,0	3,3	15386,3	3,7
програмне забезпечення	2826	40,4	3274	34,7	3476,0	44,1	3314,2	32,1	3183,2	44,6	4249,1	24,2	5913,2	55,0	7776,9	50,5
авторські права, патенти, ліцензії, концесії тощо	3070	44,0	4121	43,7	3507,5	44,5	5637,4	54,7	2789,3	39,0	12267,8	69,9	3696,9	34,4	5446,8	35,4
інші	1089	15,6	2036	21,6	905,6	11,5	1363,2	13,2	1173,1	16,4	1043,5	5,9	1136,9	10,6	2162,6	14,1

Джерело:[12; 13; 14; 15; 16; 17; 18; 19]

За цей же період співвідношення інвестицій в матеріальні та нематеріальні активи практично не змінилось. Частка інвестицій в матеріальні активи в 2010 та 2017 роках становила 96,3% від загального обсягу капітальних інвестицій. У той же час у 2017 році капітальні інвестиції склали лише 15 % ВВП, що вкрай мало для переозброєння на інноваційній основі виробничих процесів в Україні.

Іноземні інвестиції можуть суттєво впливати на розвиток національної економіки, даючи поштовх до активізації впровадження нових технологій. Однак питома вага іноземних інвестицій у структурі джерел фінансування капітальних вкладень України є вкрай малою. Важливим завданням підвищення інвестиційного потенціалу національної економіки є залучення коштів іноземних інвесторів з Європи.

Найбільша питома вага серед інвестицій з країн ЄС в економіку України за 2009-2017 роки була в 2011 році і дорівнювала 81,4% від загального обсягу прямих інвестицій в економіку України. За 2012-2017 роки намітилась тенденція до зменшення прямих інвестицій із країн ЄС. Так, у 2013 році питома вага складала 77,7%, а у 2016 році - 72,3 %.

Найбільша питома вага серед інвестицій, що надійшли з інших країн світу була у 2016 році (27,7 %), найменша – 18,6 % у 2011 році. Прослідковується з 2011 по 2016 тенденція до зростання (крім 2014 року) частки прямих іноземних в економіку України з не європейських країн. Так, за 2011 рік надійшло в Україну прямих іноземних інвестицій 46293,5 млн. дол. США, в подальшому надходження зростали і в 2012 році становили 49494,4 млн. дол. США (на 3200,9 млн. дол. США більше ніж у 2011 році) [20, 21]. За 2013 і 2014 роки спостерігаємо таку ж тенденцію до підвищення іноземних інвестицій в цілому. Найбільше інвестицій надійшло з Кіпру

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

(в середньому 26 %), де знаходиться велика кількість офшорних компаній. Тобто, можемо припустити, що в Україну надходять у вигляді інвестицій вивезені з країни в офшори капітали. До країн – лідерів з інвестування в Україну за 2009-2017 роки ввійшли Нідерланди, Німеччина, Російська Федерація, Велика Британія, Австрія. Так, середнє значення інвестицій за 2009-2017 роки, що надійшло з Кіпру становило 12818,4 млн.дол. США, з Нідерландів – 8226,9 млн. дол. США, з Німеччини – 33135,6 млн.дол. США.

Збільшення обсягів залучених прямих іноземних інвестицій в економіку України, підвищення рівня реалізації інвестиційного потенціалу України взагалі необхідно базувати перш за все на досягненні політичної, макроекономічної стабільності та розвитку високотехнологічних і наукомістких виробництв, зокрема організації виробництва промислової робототехніки, мікро- та оптоелектроніки тощо. Макроекономічна стабільність національної економіки в частині без боргового фінансування платіжного балансу країни, зниження процентних ставок в економіці, нарощування золотовалютних резервів сприятиме покращенню інвестиційного клімату країни та диверсифікації джерел фінансування процесу інвестування, зокрема за рахунок залучення прямих іноземних інвестицій.

Для нарощування такого компоненту інвестиційного потенціалу як трудовий потенціал необхідно реалізувати комплекс заходів, а саме: створення нових, реконструкція діючих закладів охорони здоров'я та освіти різних рівнів; поліпшення якості середовища проживання шляхом модернізації водопровідно-каналізаційного господарства, очищення і переробки стічних вод, будівництва заводів з переробки сміття; вдосконалення професійної підготовки кадрів шляхом формування сучасних професійних компетенцій робітників і фахівців, інтенсифікації ефективної взаємодії системи професійної освіти зі сферою науки і галузями економіки, перехід на нові ефективні форми підвищення кваліфікації і перепідготовки кадрів, впровадження гнучких систем стимулювання праці тощо.

Враховуючи те, що Україна має географічне розташування на перетині транспортних міждержавних шляхів, то розвиток логістичної, транспортної інфраструктури (будівництво промислово-логістичних центрів, високошвидкісних залізничних сполучень, автомагістралей з високою якістю доріг, розвиток аеропортів) сприятиме нарощуванню інвестиційного потенціалу в частині доступності об'єктів інвестування для потенційних інвесторів.

Інформація про інвестиційні проекти, про потенційних інвесторів, про ситуацію в країні з інвестиційним кліматом нині в світі надходить переважно через мережу Інтернет, телебачення. У зв'язку з цим для нарощування інвестиційного потенціалу необхідно сприяти на державному рівні: розвитку цифрового телевізійного і радіомовлення; доступу широких верств населення до мережі Інтернет; розробці та впровадженню надійного програмного забезпечення для систем зберігання даних тощо.

Висновки. Потреба економіки в інвестиціях залежить від темпів росту ВВП, і макроекономічних умов, системи державного регулювання в країні. Для України розміщених капітальних інвестицій недостатньо для позитивних зрушень в економіці. При збільшенні обсягів інвестицій в національну економіку можливо було б забезпечити збільшення темпів економічного зростання та покращення соціальних стандартів. Необхідно вжити на рівні держави дієвих заходів щодо створення єдиної цілісної системи державного управління процесами формування та реалізації інвестиційного потенціалу за такими векторами: стабілізація політичної та макроекономічної ситуації в країні; нарощування трудового потенціалу; формування сучасної інфраструктури; розвиток нових технологій. Запропоновані заходи мають сприяти залученню вітчизняних та іноземних інвестицій, підвищенню ефективності їх використання.

Література

1. Бережна, І. Ю. Теоретико-економічні підходи до обґрунтування змісту інвестиційного потенціалу / І. Ю. Бережна // Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво. - 2010. - Вип. 6. - С. 253-258.
2. Бочаров, В. В. Финансово-кредитные методы регулирования рынка инвестиций / В. В. Бочаров. – М. : Финансы и статистика, 1993. – 144 с.

References

1. Berezhna I. Yu. (2010). Teoretyko-ekonomichni pidk hody do obgruntuvannya zmistu investytsiynoho potentsialu [Theoretical and economic approaches to the substantiation of the content of the investment potential]. Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpryyemnytstvo – State and regions. Series: Economy and entrepreneurship, 6, 253-258 [in Ukrainian].

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

3. Заїка, С. О. Інвестиційний потенціал підприємства та варіанти його формування [Електронний ресурс] / С. О. Заїка // Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки – 2015. – Вип.13, ч.1. – С. 84-86. – Режим доступу: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_13/19.pdf.
4. Тумусов, Ф. С. Стратегія формування і реалізації інвестиційного потенціала регіона : монографія / Ф. С. Тумусов – М. : РАГС, 1995. – 270 с.
5. Шамота, Г. М. Особливості інвестиційного потенціалу України на сучасному етапі розвитку економіки [Електронний ресурс] / Г. М. Шамота // Ефективна економіка. – 2015. – № 11. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4499>.
6. Банківська енциклопедія / кол. авт. : М. І. Савлук, А. М. Поддєрьогін, А. А. Пересада, Н. Д. Олексієнко, І. Н. Лазенко ; під ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Мороза. - К. : Ельтон, 1993. - 328 с.
7. Куньч, З. Й. Універсальний словник української мови / З. Й. Куньч. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005. – 848 с.
8. Новий словник іншомовних слів : близько 40 000 слів і словосполучень / Л. І. Шевченко, О. І. Ніка, О. І. Хом'як, А. А. Дем'янюк ; за ред. Л. І. Шевченко. - К. : АРІЙ, 2008. - 672 с.
9. Загородній, А. Г. Фінансовий словник / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – 4-е вид., випр. та доп. – К. – Львів : Знання ; ЛБІ НБУ. – 566 с.
10. Нечитайло, І. П. Аналіз сучасних підходів до визначення інвестиційного потенціалу регіону / У. П. Нечитайло // Інвестиції: практика та досвід. - 2010. - № 15. - С. 25-29.
11. Показники інвестування економіки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_u_bez.htm.
12. Капітальні інвестиції за 2010 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2010/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2010.htm (дата звернення: 14.03.2019).
13. Капітальні інвестиції за 2011 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2011/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2011.htm (дата звернення: 14.03.2019).
14. Капітальні інвестиції за 2012 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2012/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2012.htm (дата звернення: 14.03.2019).
15. Капітальні інвестиції за 2013 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2013/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2013.htm (дата звернення: 14.03.2019).
16. Капітальні інвестиції за 2014 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2014/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2014.htm (дата звернення: 14.03.2019).
17. Капітальні інвестиції за 2015 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2015/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_2015_u.htm (дата звернення: 14.03.2019).
18. Капітальні інвестиції за 2016 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2016/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_2016_u.htm (дата звернення: 14.03.2019).
19. Капітальні інвестиції за 2017 рік [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2017/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u.htm (дата звернення: 14.03.2019).
2. Bocharov, V. V. (1993). *Fynansovo-kreditnye metody regulirovaniia rynka investitsiy [Financial Lending Methods for Regulating the Investment Market]*. Moscow: Fynansy y statystyka [in Russian].
3. Zayika, S. O. (2015). Investytsiynny potentsial pidpryyemstva ta varianty yoho formuvannya [The investment potential of the enterprise and variants of its formation]. *Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu – Scientific Herald of Kherson State University. Economic Sciences*, 13(1). Retrieved from http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_13/19.pdf [in Ukrainian].
4. Tumusov, F. S. (1995). *Strategiya formirovaniya i realizatsii investitsionnogo potentsiala regiona [Strategy of formation and realization of investment potential of the region]*. Moscow: RAHS [in Russian].
5. Shamota, H. M. (2015). Osoblyvosti investytsiynoho potentsialu Ukrayiny na suchasnomu etapi rozvytku ekonomiky [Features of Investment Phenomena of Ukraine at the Present Stage of Economic Development]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, 11. Retrieved from <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4499> [in Ukrainian].
6. Savluk, M. I., et al. (1993). *Bankivska entsyklopediya [Bank Encyclopedia]*. A. M. Moroz (Eds.). Kyiv: Elton [in Ukrainian].
7. Kunch, Z. Y. (2007). *Universalnyy slovnyk ukrayinskoyi movy [Universal Dictionary of the Ukrainian Language]*. Ternopil: «Navchalna knyha – Bohdan» [in Ukrainian].
8. Shevchenko, L. I., Nika, O. I., Khomyak, O. I., Demyanyuk, A. A. (2008). *Novyy slovnyk inshomovnykh sliv : blyzko 40 000 sliv i slovospoluchen [New dictionary of foreign words: about 40 000 words and phrases]*. L. I. Shevchenko (Eds.). Kyiv: ARIY [in Ukrainian].
9. Zahorodniy, A. H., Voznyuk, H. L., Smovzhenko, T. S. (2002). *Finansovyy slovnyk [Financial Dictionary]*. (4th ed., rev.). Kyiv: T-vo «Znannya», KOO; Lviv: vyd-vo L'viv. bank. in-tu NBU [in Ukrainian].
10. Nechytaylo, I. P. (2010). Analiz suchasnykh pidkhodiv do vyznachennya investytsiynoho potentsialu rehionu [An analysis of modern approaches to the definition of the investment potential of the region]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: practice and experience*, 24, 13-19 [in Ukrainian].
11. Pokaznyky investuvannya ekonomiky Ukrayiny [Indicators of investing in the economy of Ukraine]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2013/ibd/ibd_rik/ibd_u/ki_rik_u_bez.htm [in Ukrainian].
12. Kapitalni investytsiyi za 2010 rik [Capital investment for 2010]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2010/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2010.htm [in Ukrainian].
13. Kapitalni investytsiyi za 2011 rik [Capital investment for 2011]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2011/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2011.htm [in Ukrainian].
14. Kapitalni investytsiyi za 2012 rik [Capital investment for 2012]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2012/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2012.htm [in Ukrainian].
15. Kapitalni investytsiyi za 2013 rik [Capital investment for 2013]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2013/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2013.htm [in Ukrainian].
16. Kapitalni investytsiyi za 2014 rik [Capital investment for 2014]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2014/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u2014.htm

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

звернення: 14.03.2019).

20. Україна у цифрах: статистичні збірники за 2009-2017 рр. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/01/Arch_ukr_zb.htm (дата звернення: 15.03.2019).

21. Україна у цифрах у 2017 році: статистичний збірник [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/08/Ukr_cifra_2017_u.pdf (дата звернення: 15.03.2019).

[in Ukrainian].

17. Kapitalni investytsiyi za 2015 rik [Capital investment for 2015]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2015/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_2015_u.htm [in Ukrainian].

18. Kapitalni investytsiyi za 2016 rik [Capital investment for 2016]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2016/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_2016_u.htm [in Ukrainian].

19. Kapitalni investytsiyi za 2017 rik [Capital investment for 2017]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/operativ/operativ2017/ibd/kinv/kinv_u/arh_kinv_u.htm [in Ukrainian].

20. Ukrayina u tsyfrakh: statystychni zbirnyky za 2009-2017 rr. [Ukraine in figures: statistical collections for 2009-2017]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from https://ukrstat.org/uk/druk/publicat/Arhiv_u/01/Arch_ukr_zb.htm [in Ukrainian].

21. Ukrayina u tsyfrakh u 2017 rotsi: statystychnyy zbirnyk [Ukraine in figures in 2017: statistical collection]. (n.d.). *ukrstat.org*. Retrieved from http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/08/Ukr_cifra_2017_u.pdf [in Ukrainian].

Надійшла 25.03.2019

Бібліографічний опис для цитування :

Волік, М. А. Сучасні тенденції реалізації інвестиційного потенціалу України / М. А. Волік // Науковий вісник Полісся.– 2019. - № 1 (17). – С. 103-109.

**Волік
Майя Анатоліївна**

здобувач, кафедра управління персоналом та економіки праці, Чернігівський національний технологічний університет;
<https://orcid.org/0000-0002-3226-476X>;
E-mail: kapital2019@ukr.net;

**Volik
Maiia Anatoliivna**

Degree seeker at the Department of Personnel Management and Labor Economy, Chernihiv National University of Technology;
<https://orcid.org/0000-0002-3226-476X>;
E-mail: kapital2019@ukr.net.